

mv. Tilståelsen kan omfatte både egne strafbare forhold og andres strafbare forhold, herunder både forhold begået af eventuelle medgerningsmænd og forhold begået af gerningsmænd, som ingen tilknytning har til den aktuelle straffesag. Tilståelsen kan gives i en udenretlig forklaring. Angår forklaringen andres strafbare forhold, kan der efter omstændighederne blive spørgsmål om at vidne mod den pågældende i retten. Der kan også være tale om tilvejebringelse af objektive beviser, f.eks. dokumenter, der giver oplysning om en forbrydelse begået af den pågældende selv eller af tredjemand.

Tilståelsen kan indvirke på påtalen, sagsbehandlingen og strafudmålingen.

Om tilståelsens betydning for påtalen kan henvises til retsplejelovens § 723, stk. 2, hvorefter tiltalefralfald med vilkår kun kan gives, såfremt den sigtede i retten har afgivet en uforbeholden tilståelse, hvis rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende omstændigheder.

Med hensyn til den indenretslige sagsbehandling kan henvises til retsplejelovens § 922 om tilståelsesager.

For så vidt angår strafudmålingen kan henvises til straffelovens § 80, stk. 1, hvorefter der ved straffens udmåling inden for den foreskrevne strafferamme bl.a. skal tages hensyn til gerningsmandens »forhold efter gerningen«. Dette strafudmålingshensyn omfatter f.eks. tilfælde, hvor gerningsmanden har medvirket til sagens opklaring, herunder ved afgivelse af forklaring om medgerningsmænd. Efter straffelovens § 84, stk. 1, nr. 9, kan den for en strafbar handling i loven foreskrevne straf nedsættes under strafferammen, når gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse.

Om fremgangsmåden ved politiets afhøringer kan henvises til retsplejelovens § 752, stk. 3, 2. pkt., hvoraf det fremgår, at løfter, urigtige foregivender eller trusler ikke må anvendes. Reglen er en udmøntning af princippet om sigtedes ret til at nægte at udtale sig og gælder ikke alene under den udenretlige afhøring hos politiet, men også ved afhøringer i retten, jf. retsplejelovens § 754, stk. 1.

Der henvises nærmere til betænkningens side 333-350 og 359-373.

3.8.2. *Straffelovrådets overvejelser*

Straffelovrådet foreslår, at adgangen til at nedsætte straffen, også under den foreskrevne strafferamme, når gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse videreføres. Rådet foreslår samtidig, at der åbnes mulighed for under i øvrigt

formildende omstændigheder at statuere strafbortfald i disse tilfælde. I den forbindelse anfører Straffelovrådet, at muligheden for at kunne gå under den foreskrevne strafferamme kun har betydning i de tilfælde, hvor sagen ikke efter omstændighederne kan slutes med et tiltalefralfald eller en betinget dom uden straffastsættelse, hvor der er foreskrevet et forhøjet fængselsminimum, eller der er et behov for at gå under fængselsstraffens faste minimum på 7 dage. Om og i hvilket omfang tilståelse i egen sag bør føre til reduceret straf eller eventuelt strafbortfald bør efter Straffelovrådets opfattelse bero på en konkret vurdering, som domstolene er vant til at foretage i en række sammenhænge.

Straffelovrådet foreslår endvidere, at der åbnes mulighed for at nedsætte straffen, også under den foreskrevne strafferamme, og for under i øvrigt formildende omstændigheder at lade straffen bortfalde, når gerningsmanden har givet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre. Straffelovrådet anfører bl.a. som begrundelse herfor, at der i hvert fald i tilfælde, hvor efterforskningen af alvorligere sager erfaringsmæssigt er særligt vanskelig og problemfyldt, og hvor den sigtede har givet oplysninger, som viser sig afgørende for opklaringen af sagen, bør der være mulighed for at udmåle straffen under den foreskrevne strafferamme, særligt når den pågældendes egen handling må anses for at være af forholdsvis underordnet betydning. Om og i hvilket omfang oplysning om medgerningsmænds eller tredjemænds strafbare forhold bør føre til reduceret straf eller eventuelt strafbortfald bør efter rådets opfattelse bero på en konkret vurdering ved pådømmelsen af den enkelte sag.

Hensynet til at opklare alvorlig kriminalitet og procesøkonomiske hensyn kan efter rådets opfattelse tale for, at der som led i kriminalitetsbekæmpelsen gives mulighed for at stille en sigtet eller tiltalt person fordele i udsigt som »modydelse« for, at den pågældende aflægger tilståelse om egne strafbare forhold og/eller afgiver forklaring om medgerningsmænds eller tredjemænds strafbare forhold. Straffelovrådet finder imidlertid, at adgangen til at indgå sådanne »aftaler« ikke er uden betænkelighed. Det kan således anføres, at formålet med straffeprocessen er at finde den materielle sandhed, og at det ville stride mod dette formål at åbne mulighed for at indgå aftaler om skyld og straf. Videre kan det anføres, at det vil stride mod dansk retstradition at åbne for en ordning, hvor man f.eks. på forhånd indhenter et tilsagn fra retten om ikke at idømme mere end en mellem parterne nærmere aftalt straf. Endelig kan det give anledning til tvivl,